

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 29. jul 2015. godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 4 Zakon o izmjenama i dopunama zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 74/09 i 54/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 29. jula 2015. godine, donijela je

RJEŠENJE

Predlogzakona o energetici nije usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije dostavilo je putem elektronske pošte, dana 21. jula 2015. godine, Komisiji za kontrolu državne pomoći, na ocjenu usklađenosti sa pravilima državne pomoći, Predlogzakona o energetici.

OPIS

Razlozi za donošenje novog zakona o energetici... obrazlažu su potrebom dodatnog usklađivanja sa EU legislativom. Naime, Crna Gora, kao članica Energetske zajednice i kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, ima obavezu da implementira propise EU (acquis communautaire EU) iz oblasti energetike.

U obrazloženju Ministarstva ekonomije, navodi se da je postojeći Zakon o energetici potpuno usaglašen sa direktivama Drugog energetskeg paketa EU (2003/54/EZ i 2003/55/EZ) o tržištu električne energije i prirodnog gasa i direktivama koje se odnose na sigurnost snabdijevanja električnom energijom (2005/89/EZ) i gasom (2004/67/EZ), a djelimično usklađen sa Direktivom 2009/28/EZ o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, Direktivom 2004/8/EZ o kogeneraciji i Direktivom 2006/67/EZ o obaveznim rezervama nafte i/ili naftnih derivata.

Takođe, ovim zakonom određuju se: energetske djelatnosti i uređuju uslovi i način njihovog obavljanja, radi kvalitetnog i sigurnog snabdijevanja krajnjih kupaca energijom, javne usluge i druge djelatnosti u oblasti energetike od interesa za Crnu Goru, način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije i gasa, način i uslovi za ostvarivanje podsticaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i visokoeфикаsne kogeneracije, energetska ефикаsnost u sektoru proizvodnje, prenosa i distribucije energije, kao i druga pitanja od značaja za energetiku

Komisija za kontrolu državne pomoći je analizom Predloga zakona ustanovila da isti sadrži odredbe koje definišu niz mjera čija implementacija predstavlja državnu pomoć, a koje istovremeno nijesu definisane na način koji će obezbijediti prethodnu provjeru i ocjenu usklađenosti od strane Komisije.

U Predlogu zakona definiše se obaveza donošenja strategije razvoja energetike i pratećih akcionih planova za njeno sprovođenje (član 9 i član 10 Predloga zakona). Imajući u vidu da će se ovim dokumentima definisati mjere za podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije i povećanja efikasnosti korišćenja energije, neophodno je uskladiti navedene članove sa pravilima o kontroli državne pomoći za ovu oblast, a što nije definisano u postojećem Predlogu.

Potrebno je definisati da će predmet prethodne provjere usklađenosti sa pravilima državne pomoći biti i lokalni energetske planovi (član 12 Predloga zakona). Obavezu provjere usklađenosti neophodno je definisati i u okviru člana 24 Predloga zakona, koji definiše podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije, koje će obuhvatiti obavezni otkup električne energije, podsticajne cijene po kojima se ta energija otkupljuje, period važenja obaveznog otkupa električne energije, oslobađanje od plaćanja usluga balansiranja sistema, i drugemjere.

Primjenom člana 17 Predloga zakona, koji definiše da se energetske bilansom radi sigurnosti snabdijevanja može utvrditi obaveza za operatora prenosnog sistema da prioriteto angažuje proizvodne objekte koji koriste domaće primarne izvore energije do mjere koja u kalendarskoj godini ne prelazi 15% ukupne primarne energije potrebne za proizvodnju električne energije koja se troši u Crnoj Gori, doveli bi se u povoljniji položaj proizvođači energije koji koriste domaće izvore i potencijalno narušila konkurenciju na tržištu.

Obaveza prethodne kontrole sa pravilima državne pomoći treba biti uključena i u dijelu odredbi koje regulišu plaćanje naknade za podsticanje korišćenja obnovljivih izvora i saradnje u postizanju obaveznog udjela energije (članovi 23, 24 i 25 Predloga zakona), kao i u dijelu odredbi koje se odnose na utvrđivanje cijene električne energije i ograničenja podsticajne izgradnje objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i podsticajne mjere na koje imaju pravo povlašćeni proizvođači (član 97 i članovi 103 i 106 Predloga zakona).

Sve odredbe kojima se utvrđuje podrška sektoru energije iz obnovljivih izvora treba da budu predmet prethodne ocjene Komisije za kontrolu državne pomoći, odnosno moraju biti u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14, 2/15 i 38/15) – Prilog 2c - Smjernice o državnim pomoćima za zaštitu životne sredine i energiju za period 2014-2020.

Odredbe Predloga zakona kojima se uređuju pitanja djelatnosti od javnog interesa, pružanja javnih usluga i naknada za izvršenje obaveze pružanja javne usluge (članovi 85, 87,

88, 89, 90) takođe moraju biti predmet ocjene usklađenosti s pravilima državne pomoći, tj. moraju biti u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14 i 2/15), Prilogom 1b - Odluka Komisije od 20. Decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa.

Član 90 Predloga zakona definiše da će organ uprave nadležan za kontrolu državne pomoći procijeniti naknadu koja će se odrediti u slučaju uvođenja obaveze pružanja javne usluge za subjekte za električnu energiju ili gas pod drugačijim uslovima od tržišnih, ali je neophodna dopuna ove odredbe na način da se utvrdi da će Komisija vršiti ocjenu usklađenosti svih uslova pružanja javnih usluga, a ne naknade.

Pitanje izuzeća za novu infrastrukturu za gas, koju čine interkonektori između država, postrojenja za TPG i sistemi za skladištenje, od primjene opštih principa o pristupu u odnosu na cijene, uslove i rokove za pristup, koje definiše član 170 Predloga zakona, treba da bude predmet ocjene usklađenosti sa pravilima državne pomoći, što je potrebno navesti u pomenutoj odredbi.

Takođe, obavezu prethodnog dobijanja ocjene o usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći, neophodno je predvidjeti i u dijelu Predloga zakona koji se odnosi na snabdijevanje ranjivih kupaca, odnosno dodjeli subvencija za ranjive kupce (članovi 197, 198 i 199 Predloga). Neophodno je da pomenuta oblast bude usklađena sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14 i 2/15), Prilogom 1b - Odluka Komisije od 20. Decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa.

OCJENA

U okviru Izvještaja o analitičkom pregledu zakonodavstva za pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija, definisana je potreba da Crna Gora izvrši usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblasti državne pomoći.

Novim zakonom o energetici neophodno je izvršiti usklađivanje u dijelu koji se odnosi na državnu pomoć, na način da se za svaku od navedenih mjera definiše obaveza pribavljanja ocjene o usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

Komisija je konstatovala da postojeći Predlog zakona o energetici koje je dostavilo Ministarstvo ekonomije nije usklađen sa pravilima o državnoj pomoći, te je neophodna njegova dopuna.

Predlog zakona definiše niz mjera čija bi implementacija predstavljala državnu pomoć, koja mora biti usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći i Pravilnikom o listi pravila državne pomoći.

Sve odredbe kojima se utvrđuje podrška sektoru energije iz obnovljivih izvora treba da budu predmet ocjene usklađenosti od strane Komisije za državnu pomoć, odnosno moraju biti u skladu sa pravilima za pomoć za električnu energiju iz obnovljivih izvora energije, definisanim Pravilnikom o listi pravila državne pomoći – Prilog 2c - Smjernice o državnim pomoćima za zaštitu životne sredine i energiju za period 2014-2020 (definisane cilja pomoći, opravdanih troškova, intenziteta i trajanja državne pomoći).

Odredbe Predloga zakona kojima se uređuju pitanja djelatnosti od javnog interesa i pružanja javnih usluga moraju definisati obavezu prethodnog dobijanja ocjene usklađenosti s pravilima državne pomoći, odnosno Pravilnikom o listi pravila državne pomoći, Prilogom 1b - Odluka Komisije od 20. Decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa (postojanje akta o povjeravanju vršenja usluge od opšteg interesa, uspostavljanje parametara za obračun kompenzacije i izbjegavanje prekomjerne kompenzacije, vođenje odvojenog računovodstva).

Predloženi način izmjene uslovio bi da se svaka mjera iz Zakona posebno cijeni od strane Komisije za kontrolu državne pomoći (individualna pomoć), pa je preporuka Komisije da se u tekstu Predloga zakona ugrade norme iz relevantnih EU smjernica koje se odnose na oblast energetike i usluga od opšteg ekonomskog interesa. Na ovaj način, sve mjere koje budu proistekle iz primjene Zakona će se smatrati usklađenim sa pravilima državne pomoći, i neće biti predmet posebne ocjene Komisije.

Imajući u vidu navedeno, Komisija je donijela rješenje i odlučila kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Mitar Bajčeta

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomije.
- a/a.